

PIMA-VASTUUN KOHTUULLISUUS JA YMPÄRISTÖVIRANOMAINEN

- miksi viranomainen ei jousta...

***OTL, VT Jouko Tuomainen
Suomen ympäristökeskus***

YHTEENVETO ESITYKSESTÄ

- 1. Mitä on kohtuus PIMA-vastuuasioissa
 - Lainsäädäntö jättää kriteerit avoimeksi
- 2. Lakia on noudatettava virkatoiminnassa
 - Viranomaisen noudatettava lakia,
 - Vrt. tutkijan ja advokaatin vapaus luovuuteen
- 3. Mitä seuraa kohtuusharkinnasta
 - Kohtuullisia ratkaisuja kylläkin
 - Entä, kuka vastaa ellei vastuullinen maksa
- 4. Säädosmuutosten tarve
 - Lainsäädäntöä puuttuu monissa tilanteissa

Mitä on kohtuus PIMA-asioissa?

YSL 75 §:

Jos maaperän pilaantumisen aiheuttajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka tätä ei saada täyttämään puhdistamisvelvollisuuttaan ja jos pilaantuminen on tapahtunut alueen haltijan suostumuksella tai tämä on tiennyt tai tämän olisi pitänyt tietää alueen kunto sitä hankkiessaan, on alueen haltijan puhdistettava alueen maaperä siltä osin kuin se ei ole **ilmeisen kohtuutonta**.

Alueen haltija vastaa samoin edellytyksin myös pilaantuneen pohjaveden puhdistamisesta, jos pilaantuminen on johtunut alueen maaperän pilaantumisesta.

Johtopäätös:

- Lainsäädäntö jättää kriteerit avoimeksi
- Vain haltijan vastuusta säädetty (ei aiheuttajan!)
- Kiinteistöjen saantoketjut täysin vailla sääntelyä!

KUNNAN VASTUU (YSL 75 § 3 mom)

Siltä osin kuin pilaantuneen alueen haltijaa ei voida velvoittaa puhdistamaan pilaantunutta maaperää, on **kunnan** selvitettävä maaperän puhdistamistarve ja puhdistettava maaperä.

Johtopäätökset:

- kunnalla ei yleistä toissijaista vastuuta ennen v.1979 syntyneistä pilaantumisista
- kunnan vastuu edellyttää aina JHL:n roskaamiskiellon soveltumista juuri kyseisessä tilanteessa.

Lakia noudatettava virkatoiminnassa

- Viranomaisen/tuomioistuin noudattaa lakia tai oikeuskäytäntöä, jotta käytäntö olisi yhtenäistä ja ennalta-arvattavaa
- Tutkijan ja advokaatin mielipide on vain yksi mielipide, jonka voi ottaa huomioon, jos sillä on hyvät perusteet. Sitä ei näet laki rajoita, vaan heillä on vapaus luovuuteen antaessaan aivan uudenlaisia lain tulkintaohjeita .

Mitä seuraa kohtuusharkinnasta

- Vastuulliselle kohtuuta (esim. köyhä omakotitalon omistaja ei joudu maksamaan kaikki rahojaan)
- Mutta kuka maksaa, jos aiheuttaja tai haltija ei ole vastuussa ja alue on silti puhdistettava??
 - Toisinaan maksaa Öljysuojarahasto, valtion jätehuoltotyömäärärahat tai SOILI-ohjelma
 - Toisinaan ei olisi vastuullista
- Lopputuloksena että osa vastuutilanteista jää nykyisin vaille vastuullista!!
- Tarvitaan laajempi toissijainen rahoitusjärjestelmä!

Säädosmuutosten tarve

- Kohtuullisuusharkintaa tarvitaan
 - Aiheuttajan vastuun kohtuullisuus ?
 - Vanhat tapaukset
 - Kohtuullisuuden kriteerit eri tilanteissa
- Perusteeksi tarvitaan uutta lainsäädäntöä
 - Oikeuskäytännön kautta muutokset ovat hitaita
 - Toissijainen rahoitus samalla kuntoon